

Uttalelse fra SAMAKs årsmøte 2017 på Voksenåsen, Oslo

Nordiske sosialdemokratiske partier og LO-er:

- Utvikle, ikke avvikle den nordiske modellen

Vi vil sikre sysselsettingen og gode levekår for alle, utjevne forskjellene, styrke likestillingen og slå ring om et godt og anstendig arbeidsliv i Norden.

Mer usikre internasjonale utsikter

Situasjonen internasjonalt er blitt mer krevende. Det er krig langs Europas yttergrenser, spenningen mellom øst og vest er økt, og vi lever med en vedvarende terrortrussel. I Europas nærområder mot sør ser vi problemer knyttet til blant annet korrupsjon, vanstyre og demografi. Det gir grobunn for radikaliserings og konflikt – og for at mennesker tvinges ut på flukt.

Brexit var et uttrykk for en tillitskrise, en følelse av utrygghet og urettferdighet. Høyresiden i Storbritannia har fra tidlig på 1980-tallet lyktes med å svekke fagbevegelsen og redusere felleskapets ansvar gjennom privatiseringer.

Konsekvensene av det amerikanske presidentvalget vil avdekkes over tid. De nordiske landene ønsker et fortsatt tett samarbeid med USA basert på de grunnleggende verdier som dette samvirket bygger på.

Vi ser utfordringer med høyrepopulisme i flere deler av Europa. Valgene i Frankrike i mai og Tyskland i september er blant usikkerhetsfaktorene framover. Det vil være avgjørende for samfunnsutviklingen i Europa at høyrepopulismen ikke vinner frem.

Også Norden har et medansvar for å bidra til en trygg og god utvikling i Europa og globalt. I lys av mer usikre tider vil vi styrke vårt samarbeid i SAMAK.

Trygge på hovedretningen

Vår retning fremover er klar. Vi skal sikre og fornye den nordiske modellen. Rettesnoren er de ti veivalgene i Sørmarka-erklæringen «Vi bygger Norden» fra Arbeiderkongressen 2014.

Å bevare Nordens unike kombinasjon av likhet, effektivitet, likestilling og tillit krever stadig mer av oss. Det trengs kontinuerlig innsats for å skape næringsutvikling og arbeidsplasser. Det haster å gjøre mer i klimapolitikken.

De gode fellesarenaene i samfunnet, som barnehagene, skolene og frivilligheten må hegnes om.

Vi mener det er viktig å integrere sårbare grupper bedre i arbeidslivet. Flyktninger og asylsøkere må komme hurtig inn på arbeidsmarkedet eller i jobbrelevant utdanning. Tilstrekkelige språkkunnskaper spiller en hovedrolle for integrasjon i arbeidslivet.

Å lykkes med den nordiske modellens arbeid til alle, utjevning og medvirkning er det viktigste vi kan gjøre for å sikre trygghet og tillit i de nordiske samfunnene.

Forsterker den nordiske modellen – NordMod 2.0

NordMod2030-prosjektet pekte ut det organiserte arbeidslivet som den mest utsatte grunnpilaren i den nordiske modellen. Fallende organisasjonsgrad og mer usikkert korttidsarbeid truer mange arbeidstakers vilkår og verdighet, men undergraver også samfunnsstyringen. Ny teknologi skal tas i bruk, men må reguleres godt nok.

Den nordiske modellen er under press, og det er opp til oss å mobilisere for fortsatt suksess. Det forutsetter en sterk fagbevegelse – og et sterkt sosialdemokrati. Arbeidsgiverorganisasjonene er en vesentlig aktør i den nordiske modellen og reelt samarbeid mellom partene i arbeidslivet er en verdifull ressurs i vårt samfunn. Dette er den beste garantien for rettferdig fordeling og like rettigheter for alle.

På bakgrunn av anbefalingene i SAMAK-rapportene: sosial dumping, arbeidsliv i Norden og integrering i arbeidslivet setter SAMAK i gang prosjektet NordMod 2.0 Fremtidens arbeidsliv. Med dette vil vi å få utviklet nye, konkrete tiltak for et godt organisert og anstendig arbeidsliv.

Nordisk strategi for anstendig luftfart

Et eksempel på et område som har vært preget av omfattende liberalisering, fallende priser og et større tilbud er internasjonal luftfart. Utviklingen har kommet forbrukerne til gode, men atypiske ansettelse, usikker arbeidsrett, uklart tryggedekning og komplekse selskapskonstruksjoner skaper nå store problemer for ansatte i luftfarten. Det betyr også økende risiko for passasjerens sikkerhet.

SAMAKs årsmøte stiller seg bak Heunicke-rapportens forslag til en nordisk strategi for en anstendig internasjonal luftfart. Strategien vil bli fulgt opp blant annet overfor EU.